

14.11.2023

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 134

Ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto Viinikanlahden vesistöäyttyä ja aallonmurtajalaiturin rakentamista koskevasta vesilupahakemuksesta

TRE:4925/11.01.02/2023

Valmistelija / lisätiedot:
Skippari Kati

Valmistelijan yhteystiedot

Ympäristötarkastaja Emmi Lehkonen, 040 800 4975 , etunimi.
sukunimi@tampere.fi.

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Hanna Sandström, puh. 040 750 1876, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Skippari Kati, Ympäristöpäällikkö

Päätösehdotus

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle annetaan oheinen lausunto Tampereen kaupungin vesilupahakemuksesta koskien Viinikanlahden vesistöäyttyä ja aallonmurtajalaiturin rakentamista sekä valmistelulupaa.

Perustelut

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta lausuntoa Tampereen kaupungin vesilupahakemuksesta Viinikanlahden vesialueelle sijoittuvan vesistöäytyn ja aallonmurtajalaiturin rakentamiselle. Lupaa haetaan toistaiseksi voimassa olevaksi. Hakija hakee lupaa myös valmistelevien töiden aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta, sekä pyytää panemaan valmistelulupapäätöksen täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Lausuntoa on pyydetty 15.11.2023 mennessä, mutta lausunnon antamiselle on pyydetty ja saatu lisäaikaa 22.11.2023 saakka.

Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet ympäristötarkastajat Emmi Lehkonen ja Sanna Markkanen.

Hankekuvaus

Suunniteltu Viinikanlahden vesistöäytty sijaitsee Pyhäjärven rannassa Hatanpään kaupunginosassa Tampereella. Hankealue sijoittuu Tampereen kaupungin omistamille maa- ja vesialueille. Rakennettava täyttöalue tulee toimimaan jätevedenpuhdistamon poistumisen jälkeen Viinikanlahden kaupunginosan virkistäytymisalueena ja viherkäytävänä Hatanpään ja Viinikanojan välillä. Viinikanlahden vesialuetta on tarkoitus muuttaa maa-alueeksi noin 6 ha. Täyttöalueen pituus on noin 800 m ja leveys enimmillään 160 m. Alueen täyttötilavuus on noin 0,6 milj. m³.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Täyttöön käytetään vain pilaantumaton maa- tai kiviainesta. Alueen rakentaminen on tarkoitus aloittaa kesällä 2025. Töiden arvioidaan kestävän kokonaisuudessaan noin 2–3 vuotta. Hakemuksen mukaan vesistötäytön rakentamisesta ja valmiista rakenteesta ei aiheudu merkittäviä haitallisia vaikutuksia vesialueelle tai sen vedenlaadulle. Vaikutuksia ei arvioida myöskään aiheutuvan ranta-alueelle tai pohjavedelle. Hankealue rajataan silttiverholla ennen töiden aloittamista. Rakentamisen aikaiset melu-, värinä- ja pölyhaitat ovat hakemuksen mukaan normaaleja maarakentamisesta aiheutuvia haittoja. Hankkeen aikaisia vaikutuksia seurataan hakemuksessa esitetyn erillisen tarkkailuohjelman mukaisesti.

Ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto

Hakemuksen mukaan alueelta A haitta-ainepitoisemmat pintasedimentit kuorintaruopataan joko imu- tai kauharuoppaamalla ennen täyttötöitä. Imuruoppausmassat suunnitellaan käsiteltävän geotuubikentällä, jossa syntyvät kuivatusvedet johdetaan alueelta takaisin Pyhäjärveen silttiverholla rajatulle alueelle. Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen toteaa, että geotuubikäsitteystä tulevien vesien laatu ja puhtaus tulee varmistaa ennen vesistöön johtamista tai muussa tapauksessa ne tulee toimittaa hyväksytyyn ja asianmukaiseen käsittelyyn.

Lupahakemuksen mukaan Tammerkosken virtauksen vuoksi länsipäähän aluetta asennettavaan verhoon kohdistuu erityistä rasitusta, joka huomioidaan verhon mitoituksessa. Hakemuksen mukaan lopullisille rakenteille, kuten rantamuureille, vedenvirtauksesta aiheutuva lisärasitus on mm. jääkuormiin verrattuna käytännössä merkityksettömän pieni. Hankealueella voi aallokkomallinnuksen mukaan syntyä myös voimakkaita aaltoja, jotka osaltaan voivat lisätä suojaverhon rikkoutumisen riskejä. Ympäristönsuojeluviranomainen huomauttaa, että mahdollisen suojaverhon rikkoutumistilanteen aiheuttamat riskit esim. sedimentoituneen kiintoaineen kulkeutumisen suhteen olisi ollut syytä arvioida hakemuksessa esitettyä tarkemmin kuten myös se, että kestävätkö lopulliset täyttörakenteet Tammerkosken virtaamavaihteluita ja hankkeen myötä Viinikanlahden alueella muuttuvia virtausolosuhteita.

Hakemuksen mukaan hankealueella sijaitsee Tevo Lokomon vesiputket, jotka jatketaan työnaikana vesistöön niiltä osin, kun purkupaikat muutoin jäisivät täyttöön. Ympäristönsuojeluviranomainen huomauttaa, Tevo Lokomon ympäristöluvan mukaan valimon prosessin tarvitsema jäähdytysvesi pumpataan Pyhäjärvestä ja paluuvesi johdetaan takaisin Pyhäjärveen soutuakeskuksen lähelle putkella. Vesi otetaan Viinikanlahdessa soutu- ja melontakeskuksen läheisyydessä sijaitsevasta kaivosta, johon vesi tulee hydrostaattisen paineen avulla. Järvessä ei siten ole vedenottoputkea.

Tampereen kaupunki on teettänyt vuonna 2023 vesistö- ja pienvesiselvityksen, jossa myös Viinikanlahden rantojen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

luonnontilaisuutta ja huomionarvoisia luontotyyppejä on arvioitu. Selvityksen mukaan Viinikanlahden rantojen luonnontila on heikentynyt eikä alueelta havaittu selvityksen kohteena olevia (mm. hiekkarannat, jalopuulehdot, sisämaan tulvametsät, tervaleppäluhdut, kallioluontotyypit) huomionarvoisia rantaluontotyyppejä.

Ympäristönsuojeluviranomainen huomauttaa, että lupahakemuksen liitteenä olevassa tarkkailuohjelmaluonnoksessa ei ole mainittu vesieliöihin eli kaloihin kertyvien haitallisten aineiden tarkkailua, vaikka se itse lupahakemuksessa on mainittu. Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen pitää tärkeänä haitta-aineiden seurantaa eliöistä ottaen huomioon myös sen, että hakemuksen mukaan laskennallisten pitoisuuksien perusteella tiettyjen haitta-aineiden viitearvot voivat kaikkein korkeimpien pitoisuuksien alueella hetkellisesti ylittyä vesistö-rakennustöiden aikana. Ympäristöhallinto on kalaston lisäksi seurannut Pyhäjärven PCB-pitoisuuksia simpukoissa vuodesta 1988 lähtien, viimeksi vuonna 2007.

Ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan pintavesinäytteistä tulee määrittää myös metallien liukoiset pitoisuudet esimerkiksi joka toisella näytteenotokerralla. Lyijyn ja nikkelin osalta tulee tarkkailla myös biosaattavia pitoisuuksia, mikäli tarkkailutulokset antavat aiheutta. Ruoppausmassojen käsittelypaikalta mahdollisesti lähtevän veden laatua tulee myös tarkkailla.

Tiedoksi

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto (sähköisen asiointipalvelun kautta <https://avi.fi/sahkoiset-lomakkeet>)

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja asetettiin nähtäväksi 17.11.2023 kaupungin internetsivuille www.tampere.fi

Tampere
17.11.2023

Hanna Sandström
Hallintosihteeri

14.11.2023

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§134

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)